

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-05-11
Besvaras senast
2022-06-02

Till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:486 Finansiering av extremism och diktaturregimers inflytande

Under de senaste 14 åren har jag i många motioner och interpellationer lagt fram förslag på hur vi ska bekämpa den framväxande religiösa extremismen, segregationen och hedersnormerna. Extremismen måste angripas genom att vi stryper dess finansieringskällor. Våra skattemedel ska inte gå till demokratiomstörtande verksamheter. Tidigt under mandatperioden aviserade regeringen följande utfästelse: ”Inga offentliga medel ska utbetalas till föreningar eller religiösa samfund som genomför barnvigsjar eller sanktionerar annan hedersrelaterad brottslighet.”

Förslag om nya regler för fördelning av offentliga anslag till religiösa församlingar hade redan lagts fram i utredningsbetänkandet *Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige* (SOU 2018:18). Ett förslag till demokrativillkor för bidrag till föreningar i civilsamhället presenterades i SOU 2019:35. I sitt remissvar till detta betänkande konstaterade Säkerhetspolisen att ”ett relativt stort antal organisationer med kopplingar extremistmiljöer mottar offentliga medel genom såväl statliga som kommunala bidrag” och att detta bidrog till tillväxten av våldsbejakande extremistmiljöer. Säkerhetspolisen var i detta sammanhang angelägen om att på ett rättssäkert sätt kunna bistå bidragsgivande myndigheter med relevant beslutsunderlag.

När dåvarande kulturminister Amanda Lind i augusti förra året tog emot den kompletterande utredningen (SOU 2021:66) om hur detta nya demokrativillkor skulle kunna förenas med ett rättssäkert sätt att hantera personuppgifter skrev hon följande i ett pressmeddelande: ”Jag är glad att nu ha fått ta emot utredningens arbete. Nu är vi ett steg närmare att få på plats nya demokrativillkor för de statliga stöden till civilsamhället. Offentliga medel ska inte gå till antidemokratiska krafter och när de nya reglerna finns på plats ska de kunna tillämpas effektivt och rättssäkert.”

Trots att remisstiden för utredningsförslaget gick ut redan i februari i år har regeringen inte återkommit till riksdagen med något förslag om nya regler vad gäller demokrativillkor för bidrag till föreningar och trossamfund.

En annan finansieringskälla för religiöst extremistiska krafter har varit ekonomiska bidrag från diktaturer. När tidningen Dagens ETC i november 2017 granskade vad man uppfattade som de 25 största moskéerna i Sverige konstaterade man att 17 av dessa hade erhållit finansiering från andra länder.

(Fyra moskéer lyckades tidningen inte inhämta information ifrån.) Vi vet att länder som Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Qatar, Kuwait, Iran och Turkiet finansierar svenska moskéer och i vissa fall har anställda religiösa ledare verksamma i Sverige. Dessa länder har varit de första som kritiserat Sverige och har varit högljudda i både desinformations- och hatkampanjer mot den svenska socialtjänsten och när islamistiska och kriminella grupper attackerade svenska poliser under den senaste påskhelgen.

I en nyligen publicerad rapport från Försvarshögskolan (*Salafism och salafistisk jihadism 2.0 – Påverkan mot och utmaningar för det svenska demokratiska samhället*) konstaterades att det offentliga i dag har små möjligheter att få insyn i omfattningen av och formerna för diktaturers finansiering av svenska moskéer. Forskarna gav följande rekommendation: ”En möjlig åtgärd för att stärka det nationella systemet i detta avseende kan vara att reglera omfattande eller systematisk finansiering från utländska källor. Här finns det sannolikt erfarenheter att hämta från andra europeiska länder som valt att införa sådana regleringar som möjlig vägledning för eventuella framtida svenska åtgärder.”

Ett sådant land som Sverige borde ta intryck av är vårt grannland Danmark som förra året fattade beslut om en lag som reglerar möjligheterna att ta emot bidrag från vissa länder och utländska organisationer. I ett nyhetsinslag i TV4 den 25 april i år öppnade integrationsminister Anders Ygeman för att införa ett förbud mot utländsk finansiering av svenska moskéer.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Anders Ygeman:

1. Kommer regeringen att lägga fram förslag om att införa demokrativillkor för bidrag till religiösa samfund och föreningar i civilsamhället utifrån utredningarnas förslag?
2. Kommer regeringen att lägga fram förslag om att stoppa diktaturers möjlighet att finansiera religiösa samfund i Sverige?
3. Kommer regeringen att lägga fram förslag om att stoppa diktaturländers byggande av religiösa samfund i Sverige?

.....

Amineh Kakabaveh (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren